

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 14.7.2006
COM(2006) 409 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI

**Ieguldījums ES nostājā saistībā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas augsta līmeņa
dialogu par starptautisko migrāciju un attīstību**

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI

Ieguldījums ES nostājā saistībā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas augsta līmeņa dialogu par starptautisko migrāciju un attīstību

1. IEVADS

Pēdējos gados aizvien lielāka uzmanība tiek pievērsta starptautiskai migrācijai, tās pārvaldei un ietekmei uz migrantu izcelsmes valstu un to mītnes zemju ekonomisko un sociālo attīstību, īpaši ņemot vērā demogrāfiskās pārmaiņas, novecojošo sabiedrību un prasmju nepietiekamību industrializētās valstīs un iedzīvotāju skaita straujo pieaugumu jaunattīstības valstīs, kas ir saistīts ar nepietiekamu darbavietu radīšanas potenciālu, sliktām karjeras iespējām un noturīgi augstu bezdarba līmeni.

Turklāt migrācijas atstātās sekas uz pašiem migrantiem, to tiesības un labklājība, ir centrālie jautājumi ar ko saskaras starptautiskā sabiedrība. Tas ir atspoguļots ANO līmenī: starptautiskā migrācija un tās ietekme uz attīstību bija viena no galvenām tēmām, kam 1994. gadā pievērsās Kairas konferencē par iedzīvotājiem un attīstību un pēc konferences šo tēmu vairākkārt apskatīja ANO, īpaši Ekonomikas un sociālo lietu padomē.

Starptautiskā migrācija ir viena no pieaugošās globalizācijas daudzajām izpausmēm. No šīs perspektīvas raugoties, Eiropas Savienība nolēma par imigrācijas un patvēruma jautājumiem pakāpeniski izveidot ES politiku, jo kopīgai problēmai ir vajadzīgs kopīgs risinājums. Stājoties spēkā Amsterdamas līgumam 1999. gada 1. maijā, imigrācijas politika nonāca ES lēmumu pieņemšanas noteikumu kompetencē. Uz šā pamata Tamperes programma, ko Eiropas Padome pieņēma 1999. gadā¹, iezīmēja ES politikas par imigrācijas un patvēruma jautājumiem, sākumu. Piecus gadus vēlāk – 2004. gada novembrī – Hāgas programma² pārskatīja līdzšinējos sasniegumus un trūkumus un pieņēma vērienīgu darba programmu nākamajiem pieciem gadiem. Pašlaik īsteno Hāgas programmu.

Jautājumā par starptautisko migrāciju Eiropas Kopiena ir nozīmīgs globālo apspriežu dalībnieks, kaut vai tālab vien, ka ES imigrācijas politikā ir iekļauta nozīmīga ārējā dimensija. Šajā sakarā Eiropas Komisija, pārstāvēt Kopienu, ir uzsākusi vispusīgu dialogu ar daudzām trešām valstīm un reģionālām iestādēm, par jautājumiem, kas saistīti ar migrāciju, apskatot tādas tēmas kā migrācijas un attīstības saistība, cīņa pret nelegālo imigrāciju un cilvēku tirdzniecību un patvēruma meklētāju un bēgļu aizsardzības stiprināšana. Nākotnē ir paredzēts iesaistīties vairākos šādos dialogos. Turklāt īpaši AENEAS finansēšanas programmas³ ietvaros, Kopiena dažām valstīm, kas nav ES dalībvalstis, sniedz finansiālu palīdzību, lai palīdzētu tām attīstīt spēju pārvaldīt starptautisko migrāciju, un partnerībā ar attiecīgajām valstīm tā strādā, lai iekļautu migrācijas jautājumus ģeogrāfiskās attīstības un sadarbības programmās, īpaši vēršoties pret emigrācijas galvenajiem cēloņiem, īpaši izmantojot ārējo

¹ 1999. gada 15. un 16. oktobra Tamperes Eiropadome, prezidentūras secinājumi.

² 2004. gada 4. un 5. novembra Briseles Eiropadome, prezidentūras secinājumi.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 10. marta Regula (EK) Nr. 491/2004, ar ko izveido finansiālas un tehniskas palīdzības migrācijas un patvēruma jomā programmu trešām valstīm (AENEAS)

programmu humānai un sociālai attīstībai⁴. Šo un līdzīgu iniciatīvu sekmīga īstenošana tiek veikta ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, jo tikai darbojoties kopā, un apvienojot spēkus, var panākt taustāmus rezultātus.

ES ir apņēmusies nodrošināt migrantu un bēgļu pamattiesību ievērošanu un to, ka tie uzņēmējvalsts sabiedrībā no adaptācijas un integrācijas procesa varētu iegūt. Tādās jomās kā cīņā pret visa veida neiecietības avotiem un kultūru izpausmes daudzveidību sabiedrībās, ES atbalsta ANO konvenciju īstenošanu visā pilnībā un vispārīgā skatījumā arī visas ANO iniciatīvas, kuru mērķis ir radīt cilvēktiesību kultūru, balstoties uz izglītību, tautu savstarpēju cieņu un izpratni.

Kopienas vārdā Komisija apsveic Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās Asamblejas 2006. gada 14.-15. septembrī 61. sesijas ietvaros pieņemto lēmumu organizēt augsta līmeņa dialogu par starptautisko migrāciju un attīstību. Ievērojot starptautiskās migrācijas augošo nozīmi, tā uzskata, ka šī iniciatīva ir ļoti savlaicīga. Ar šo dokumentu Komisija vēlas dalīties pieredzē par šiem jautājumiem un izteikt dažus priekšlikumus saistībā ar augsta līmeņa dialogu (turpmāk tekstā ALD)⁵.

2. SVARĪGĀKIE APSKATĀMIE JAUTĀJUMI

Pamatojoties uz Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretariāta⁶ sagatavotajiem dokumentiem un iepriekšējām pārrunām, ES vēlētos pievērsties vairākiem atsevišķiem jautājumiem. Lielākā daļa šo jautājumu tika apskatīti arī Globālās komisijas starptautiskās migrācijas jautājumos (*GCIM*)⁷ ziņojumā. Šajā ziņojumā ir ietverti vairāki lietderīgi ieteikumi, kas dos pozitīvu ieguldījumu augstā līmeņa dialoga apspriedēs, piemēram, jautājums par darba migrāciju, migrācijas un attīstības saistību, integrāciju, kā arī jautājums par to, kā risināt nelegālās migrācijas problēmu. Patvēruma jautājumi nav augsta līmeņa dialoga dienaskārtības centrālie jautājumi un šeit netiek apskatīti. Tomēr šos jautājumus ES uzskata par ļoti nozīmīgiem un strādā pie visaptverošas politiskas pieejas, lai risinātu ar šo tēmu saistītās problēmas.

2.1. Partnerība un dalīta atbildība

ES uzskata, ka izcelsmes, tranzīta un galamērķa valstis ir kopīgi atbildīgas par migrācijas pārvaldi. Īpaši būtiski tas ir tālab, ka robežas starp šīm trim valstu kategorijām kļūst aizvien neskaidrākas. Dalīta atbildība nozīmē to, ka valstīm ir ciešāk jāsadarbojas, lai tās labāk spētu pārvaldīt migrāciju, ievērojot visu iesaistīto valstu intereses un problēmas. Komisija uzskata, ka šādi mehānismi dod elastīgu, nesaistošu pieeju, meklējot risinājumus kopīgām problēmām, sākot ar cilvēku tirdzniecības apkarošanu un migrantu naudas pārvedumu plūsmu uzlabošanu un beidzot ar „smadzeņu pieplūdes” un intelektuālā darbaspēka aprites veicināšanu.

⁴ Ieguldīšana cilvēkos: Paziņojums par tematisko programmu humānajai un sociālajai attīstībai un finanšu perspektīvām 2007–2013. gadam - COM(2006)18 galīgā redakcija, 2006. gada 25. janvāris

⁵ Šis paziņojumā netiek apskatīta ES politika par ES iekšējo migrāciju, ko EK neuzskata par starptautisku migrāciju.

⁶ Īpaši: Apvienoto Nāciju Organizācija, Ģenerālā asambleja, Ģenerālsekretāra ziņojums: 'Starptautiskā migrācija un attīstība', dokuments A/60/871, 2006. gada 18. maijs.

⁷ "Migrācija savstarpēji saistītā pasaulē: jauns rīcības plāns", Globālās komisijas starptautiskās migrācijas jautājumos ziņojums, 2005. gada oktobris.

Paplašinātas sadarbības nolīgumu ietvaros ES ar daudzām pasaules valstīm un reģioniem ir izveidojusi dialogu par jautājumiem saistībā ar migrāciju. Konkrētajā gadījumā labs piemērs ir Eiropas kaimiņattiecību politika, kas ietver Austrumeiropas, Vidusjūras austrumdaļas un dienviddaļas valstis; vēl citi dialogi notiek ar partneriem Āfrikā, Āzijā, Austrumeiropā un Karību jūras reģionā⁸. Parasti šādi dialogi ietver plaša spektra jautājumus, piemēram, jautājumu par migrācijas saikni ar attīstību, integrāciju un attieksmi pret migrantiem galamērķa valstīs, ekonomisko migrāciju, nelegālās migrācijas un cilvēku tirdzniecības apkarošanu, patvēruma meklētāju un bēgļu situācijas ietekmi uz attīstību un, vispārīgā skatījumā, kopīgās pūles, lai labāk pārvaldītu ekonomisko migrāciju. Šo dialogu rezultātā, lai palīdzētu partnervalstīm attīstīt to spējas labāk pārvaldīt migrācijas plūsmas un veicināt pozitīvu saikņu veidošanu starp migrāciju un attīstību, ES var sniegt atbalstu ar tematiskām un attiecīgajām valstīm piemērotām programmām.

Šīs rīcības spējas attīstība ir politiskā dialoga pamatā. Trešām valstīm, lai risinātu ar migrāciju saistītos jautājumus, valstu pārvaldes iestādēm un pārējām iesaistītām pusēm, iekļaujot arī pilsonisko sabiedrību, ir jāvienojas par kopējiem mērķiem un darba noteikumiem. Šajā procesā valstis var atbalstīt, kā rezultātā varētu veidoties konkrētam laika posmam paredzētas valstu migrācijas stratēģijas un rīcības plāni, kam ieplānoti līdzekļi.

Sadarbība ar Āfrikas valstīm un reģionālajām organizācijām pašlaik ir viena no Kopienas prioritātēm. Eiropadomes 2005. gada decembra secinājumos ir sniegts to prioritāro darbību saraksts, kas jāīsteno 2006. gadā, lai veicinātu dialogu un sadarbību starp ES un Āfriku⁹ par daudziem ar migrāciju saistītajiem jautājumiem. Cita starpā, pie šiem pasākumiem pieder iniciatīva, kas ierosina sadarboties izcelsmes valstīm, tranzīta un galamērķa valstīm, īpaši tām, kas atrodas pie „migrācijas ceļa”, lai kopīgi risinātu migrācijas problēmu.

2.2. Ekonomiskās migrācijas pārvalde izcelsmes un galamērķa valstu kopīgajās interesēs

Ekonomiskās migrācijas pārvalde ir cieši saistīta ar jautājumu par sinerģiju izmantošanu starp migrāciju un attīstību. No labi pārvaldītas ekonomiskās migrācijas iegūst ne vien atsevišķi migranti un galamērķa valstis, bet tā dod arī pozitīvu ieguldījumu izcelsmes valstu attīstībā - īslaicīgi - ar pārvedumiem; vidējā un ilgākā termiņā - ar prasmju, pieredzes un sociālā kapitāla, ko migranti ir ieguvuši uzņēmējvalstīs, vērtības pieaugumu. Tas panākams ar dažādiem līdzekļiem, tostarp ar brīvprātīgu reemigrāciju. Tomēr galīgā atgriešanās migrantiem ne vienmēr ir saistošs risinājums, tālab pašlaik lielu interesi izraisa cirkulārās migrācijas koncepcija, kas veicina intelektuālā darbaspēka apriti. Šāda migrācija var izpausties dažādos veidos, sākot no pagaidu migrācijas vai sezonas migrācijas un beidzot ar pagaidu vai virtuālo migrāciju, ko cita starpā vada tādas organizācijas kā Starptautiskā migrācijas organizācija (*IOM*) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programma (*UNDP*) un ko Kopiena un dažas tās dalībvalstis aktīvi atbalsta.

Lai padarītu vieglāku brīvprātīgu reemigrāciju un lai veicinātu cirkulāro migrāciju, Komisija savā Paziņojumā par migrāciju un attīstību¹⁰, kā arī legālās migrācijas politikas plānā¹¹, ir noteikusi virzienus. Pēdējā dokumentā, kurā saistībā ar legālo migrantu uzņemšanu ir

⁸ Paralēli notiek arī dialogs ar ĀKK valstīm (Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna valstīm).

⁹ 'Visaptveroša pieeja migrācijai: Prioritārās darbības attiecībā uz Āfriku un Vidusjūras reģionu', 2005. gada 15. un 16. decembra Briseles Eiropadome, prezidentūras secinājumi.

¹⁰ 'Migrācija un attīstība: daži konkrēti virzieni', COM(2005)390, galīgā redakcija, 2005. gada 1. septembris.

¹¹ 'Legālās migrācijas politikas plāns', COM(2005)669 galīgā redakcija, 2005. gada 21. decembris.

izklāstīts Komisijas darba plāns turpmākajiem gadiem, ir iekļauti arī citi virzieni, kas varētu to interesēt izcelsmes valstīs, piemēram, vieglāk pieejama informācija par iespējām un nosacījumiem legālam darbam ES, kā arī iespēja atbalstīt izcelsmes valstīs iestādes, kas topošajiem migrantiem nodrošinātu apmācību, lai tie atbilstu ES dalībvalstu darba tirgus vajadzībām. Turklāt skaidra un precīzi definēta uzņemšanas procedūra attiecībā uz migrējošo darbaspēku palīdzētu labāk pārvaldīt migrācijas plūsmas, kas būtu visu iesaistīto pušu interesēs.

Tomēr ekonomiskā migrācija uz attīstītajām valstīm izcelsmes valstīs dažreiz var radīt problēmas, atsevišķās nozarēs vai profesijās radot cilvēkresursu sastrēgumus. Komisija ir sākusi strādāt pie jauniem risinājumiem; īpaši tas attiecas uz tādiem mehānismiem kā darbinieku atlases disciplinēšana un ētiskas atlases prakses popularizēšana, uz uzraudzības mehānismu, kā arī uz ES dalībvalstu un jaunattīstības valstu iestāžu partnerības atbalstu. Attiecībā uz veselības aprūpes jomu atsevišķā paziņojumā¹² tā ir izteikusi konkrētākus priekšlikumus. Turklāt viena no galvenajām tēmām dialogā, ko Kopiena, pamatojoties uz Kotonū nolīguma 13. pantu, sāk ar Āfrikas Savienību un ar vairākām atsevišķām Āfrikas valstīm saistībā ar migrāciju, ir jautājuma risināšana par intelektuālā darbaspēka emigrāciju un ietekmes, ko rada prasmju zudums, mazināšana.

Turklāt ekonomiskā migrācija ir arī dienvienu-dienvidu virziena realitāte, kas ir bieži novērojama starp jaunattīstības valstīm, it īpaši reģionālo integrāciju iniciatīvu ietvaros, ko ES aktīvi atbalsta. Lai gan šis migrācijas veids var radīt ievērojamu labumu, administratīvai rīcībspējai jaunattīstības valstīs tas var izraisīt nopietnas problēmas, kam vajadzīgs pienācīgs risinājums.

Pie darbībām, kas savā starpā ir saistītas, šeit pieder kopēji centieni globalizācijas sociālās dimensijas stiprināšanā, pilnībā ievērojot un mazinot tirdzniecības politikas un tirgus liberalizācijas ietekmi uz nodarbinātību un sociālo jomu un cilvēka cienīga darba kā globālā mērķa popularizēšana¹³.

2.3. Trešo valstu valstspiederīgo integrācija

Efektīva integrācijas politika kalpo par pamatu tam, lai no migrācijas gūtu labumu gan uzņēmējvalstīs, gan arī paši migranti. Tā kā aizvien vairāk pasaules valstu kļūst par uzņēmējvalstīm, Komisija uzskata, ka ir pienācis laiks sekmēt pieredzes apmaiņu par veiksmīgu integrācijas politiku.

Kopiena un tās dalībvalstis ir izveidojušas visaptverošu politisku pieeju par migrantu integrēšanu. Padome ir norādījusi uz kopēju principu kopumu¹⁴, ko Komisija attīsta tālāk¹⁵. Bez tam Komisija ir arī publicējusi politiķiem un praktiķiem paredzētu integrācijas

¹² 'ES stratēģija rīcībai saistībā ar cilvēkresursu krīzi veselības nozarē jaunattīstības valstīs', COM(2005)642 galīgā redakcija, 2005. gada 12. decembris.

¹³ "Globalizācijas sociālais aspekts - ES politikas ieguldījums atbalsta paplašināšanā" - *Komisijas 2004. gada 18. maija paziņojums 2004 COM(2004)383; paziņojums* "Popularizēt cilvēka cienīgu darbu visiem: ES ieguldījums, lai pasaules dienaskārtībā būtu jautājums par cilvēka cienīgu darbu" (COM(2006)249) un tā pielikums (SEC(2006)643), abi datēti ar 2006. gada 24. maiju.

¹⁴ Kopējie integrācijas pamatprincipi, ko Tieslietu un iekšlietu padome pieņēma 2004. gada 19. novembrī.

¹⁵ 'Kopīgā integrācijas programma: Trešo valstu piederīgo integrācija Eiropas Savienībā COM(2005)389 galīgā redakcija, 2005. gada 1. septembris .

rokasgrāmatu (*Handbook on Integration for policy-makers and practitioners*)¹⁶; 2006. gada beigās ir paredzēts šīs publikācijas jauns izdevums.

Bez tam daži Kopienas likumdošanas akti, kas nesen ir stājušies spēkā, tostarp arī direktīvas par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji¹⁷ un par ģimenes atkalapvienošanas¹⁸ veicinās migrantu integrāciju. Turklāt Kopienas tiesību akti par diskrimināciju¹⁹ attiecas tieši uz jautājumu. Noteikumi par diskrimināciju, īpaši par rasu un etnisko diskrimināciju, skar daudzas jomas, kurās varētu būt sastopama nevienlīdzīga attieksme pret migrantiem, piemēram, tādās jomās kā piekļuve darbam, darba apstākļi, samaksas likmes, tiesības un priekšrocības saistībā ar darbu, piekļuve izglītībai un apmācībai, sociālās nodrošināšanas pabalsti un veselības aprūpe.

Integrācijas politika, īpaši trešo valstu valstspiederīgo tiesības un attieksme pret tiem, jau pašlaik ir regulāru sarunu tēma Kopienas un vairāku trešo valstu plašākā dialoga ietvaros par migrācijas jautājumiem. Tomēr par šiem jautājumiem Kopiena ir gatava dalīties pieredzē un praksē ar citām ieinteresētām valstīm un starptautiskos forumos.

2.4. Nelegālās migrācijas un cilvēku tirdzniecības apkarošana, pilnībā ievērojot pamattiesības

Kopienas imigrācijas politikas pamatiezīme ir legālās un nelegālās migrācijas nošķiršana. Nelegālās migrācijas apkarošana visās tās izpausmēs ir vajadzīgs elements pārvaldītā migrācijas programmā.

Kopš 2001. gada ir izveidota visaptveroša pieeja, kas iekļauj visus migrācijas ķēdes posmus, tostarp sadarbību ar izcelsmes un tranzīta valstīm, robežkontroli, pasākumiem, ko veic pēc nelegālās ieceļošanas, kā arī atpakaļuzņemšanas un atgriešanās politiku. Šī pieeja ir izklāstīta vairākos paziņojumos un rīcības plānos par nelegālo imigrāciju, kas savukārt ir robežu pārvaldes un atgriešanās politikas daļa.

Lai nelegālās imigrācijas politika būtu efektīva, ir vajadzīga jaukta tipa stratēģija, kurā ietilpst pasākumi ar mērķi turpināt saskaņot dalībvalstu tiesību aktus, kā arī ciešāka operatīvā sadarbība un atbilstoša politika un iniciatīvas, lai izcelsmes valstīs radītu ekonomisko izaugsmi un jaunas darba vietas. Vienlaicīgi pret ārējiem faktoriem vērsas, sadarbojoties ar izcelsmes un tranzīta valstīm. Visi Komisijas ierosinātie pasākumi, kas skar šo jomu, tiek padziļināti pārbaudīti, lai pārliecinātos par to pilnīgu atbilstību pamattiesībām un Kopienas tiesību vispārējiem principiem, kā arī starptautiskiem tiesību aktiem, tostarp arī bēgļu aizsardzībai un cilvēktiesību saistībām saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju. Īpaša uzmanība tiek veltīta noteikumiem, kas skar procedurālās garantijas, ģimenes vienotību, un garantijas saistībā ar aizturēšanas pasākumiem un piespiedu līdzekļiem. Komisija pašlaik strādā pie jauna paziņojuma par nelegālo imigrāciju, kurā būs apkopota ES politika šajā jomā.

¹⁶ Eiropas Komisija, 2004. gada novembris.
http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/immigration/integration/doc_immigration_integration_en.htm

¹⁷ Padomes 2003. gada 25. novembra Direktīva 2003/109/EK.

¹⁸ Padomes 2003. gada 22. septembra Direktīva 2003/86/EK.

¹⁹ Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīva 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības, un Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīva 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju.

Lai sekmīgi apkarotu cilvēku tirdzniecību, ievērojot tās starptautisko raksturu²⁰, ir vajadzīga integrēta pieeja, kas pamatojas uz cilvēka pamattiesībām.

ES cilvēku tirdzniecības apkarošanas politikas centrā ir attiecīgās personas, to vajadzības un tiesības. Tai pat laikā, cilvēku tirdzniecības novēršana un apkarošana ir būtisks elements Kopienas centienos, lai uzlabotu ārējo robežu kontroli un uzraudzību un pastiprinātu cīņu pret nelegālo imigrāciju. Turklāt saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, dalībvalstis, lai uzlabotu tirgoto cilvēku statusu, tiek rosinātas piešķirt trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri un kuri ir nolēmuši liecināt pret cilvēku tirgotājiem, īpašu uzturēšanās atļauju, kā arī citas īpašas papildu tiesības kriminālprocesa laikā²¹. Visbeidzot šajā sakarā Komisija vēlas atgādināt par savu priekšlikumu iespējami ātrāk parakstīt lēmumu attiecībā uz ANO protokoliem par cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu.

ES vēlas aktīvāk iesaistīties pieredzes apmaiņā ar citām ieinteresētām valstīm par labāku praksi, apkarojot cilvēku tirdzniecību un piedaloties upuru ārstēšanā.

2.5. Migrācija kā attīstības iespēja

Arvien plašāk tiek atzīts, ka migranti var dot pozitīvu ieguldījumu izcelsmes valstu attīstībā. Šiem jautājumiem, par ko nesen diskutēja dažādos starptautiskos forumos, pēc Komisijas ieskatiem ir jāklūst par augstā līmeņa dialoga pārrunu centrālo tēmu.

Jomas, kurās visvairāk var iegūt no izcelsmes un galamērķa valstu sadarbības, ir jautājums par migrantu naudas pārvedumiem un migrantu iespējamo veikumu izcelsmes valstu attīstībā, diasporu un to dalībnieku ieguldījumu šo valstu ekonomiskajā, sociālajā un humānajā attīstībā, vai cirkulārās migrācijas popularizēšana. Piemēram, maksas samazināšanu par pārvedumu visvieglāk ir panākt, cieši sadarbojoties izcelsmes un galamērķa valstīm. Gluži tāpat visefektīvāk var mobilizēt diasporas, ja pūles pieliek abas puses.

Paziņojumā, kas pieņemts 2005. gada 1. septembrī²², Komisija ir apkopojusi tos virzienus, kuros tā šajā jomā ir paredzējusi darboties. Lai gan dažus no šajā dokumentā ietvertajiem virzieniem ES var īstenot vienpusēji, (piemēram, pasākumus, kas veicina konkurenci un pārredzamību pārvedumu pakalpojumu tirgū, vai pasākumus uzturēšanās tiesību jomā) lielākoties tos var īstenot, sadarbojoties ar ieinteresētajām izcelsmes valstīm. Ar šo paziņojumu Komisija tādējādi ierosina strādāt kopā ar jaunattīstības valstu partnervalstīm, lai palīdzētu tām izmantot iespējamās ieguvumus, ko migranti sniedz savām izcelsmes valstīm. Komisija, ja tas ir mērķtiecīgi un saskaņots ar šīm valstīm, ir gatava iekļaut šo mērķi savās attīstības un sadarbības programmās ar tām. AENEAS programmas ietvaros jau ir sniegts finansējums, piemēram, atbalstot diasporu kopienu iniciatīvas ieguldīt to izcelsmes valstu ekonomikā un sociālajā attīstībā un padarīt vieglākus naudas pārvedumus ienesīgiem ieguldījumiem un attīstības iniciatīvām.

Lai varētu šos sakarus un sinerģijas patiešām izmantot, ir būtiski nodrošināt īstermiņa pasākumu ciešo saistību ar ilgtermiņa pieeju, atbilstīgi integrējot migrācijas un attīstības politiku. Tāpēc migrācijas tēma aizvien plašāk tiek iekļauta valstu un reģionu stratēģijas

²⁰ 'Cilvēku tirdzniecības apkarošana - integrēta pieeja un priekšlikums rīcības plānam', COM(2005)514, galīgā redakcija, 2005. gada 18. oktobris.

²¹ Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/81/EK.

²² 'Migrācija un attīstība: daži konkrēti virzieni', COM(2005)390 galīgā redakcija). Šā paziņojuma pielikumos ir iekļauti daudzi paraugprākši, kas izveidotas ES dalībvalstīs un citur, piemēri.

dokumentos, kas veido satvaru palīdzībai, ko Kópiena sniedz saviem jaunattīstības valstu partneriem. Tas ir veicinājis migrācijas un attīstības dimensijas labāku izpratni, kas vairākām jaunattīstības valstīm ir ļāvusi izraudzīties par prioritātēm dažas problēmas, piemēram, intelektuālā darbaspēka emigrāciju vai diasporu mobilizāciju, Kópienas palīdzībai nākotnē.

Turklāt atbilstošs darbs, ienākumu gūšanas iespējas un darba apstākļi izcelsmes valstīs, ka arī konfliktu un pastāvīga spiediena uz dzīves apstākļiem neesamība, var palīdzēt nodrošināt to, ka ja kāds vēlas izceļot, tad dara to pēc savas brīvas gribas. ES attīstības politika²³ ar saviem ieguldījumiem – partnerībā ar jaunattīstības valstīm – izskaužot nabadzību, novēršot konfliktus, piedaloties ekonomiskajā attīstībā, veicinot tirdzniecību, cilvēktiesību un labu pārvaldību, aizsargājot vidi un palīdzot sasniegt Tūkstošgades attīstības mērķus, vēršas pret šiem un citiem migrācijas piespiedu faktoriem. Vairāk kā puse no pasaulē sniegtās palīdzības nāk no ES un tā ir apņēmusies to palielināt, kā arī paaugstināt tās kvalitāti un efektivitāti.

Pēc Komisijas domām migrācijas galvenie cēloņi, kā arī tas kā citi attīstības palīdzības sniedzēji varētu palielināt savu ieguldījumu šajā jomā, tāpat arī pozitīvie sakari un sinerģijas starp migrāciju un attīstības politiku, būtu jāapspriež ANO ietvaros. Patiešām Komisija uzskata, ka attīstības mērķus var ievērojami pavirzīt uz priekšu, sasaistot migrāciju un attīstību; tomēr tas nenozīmē, ka tā var aizstāt vai rast alternatīvu valsts palīdzībai attīstības jomā.

3. PĒC AUGSTĀ LĪMEŅA DIALOGA: TURPMĀKĀ RĪCĪBA

Komisija ņem vērā ģenerālsekretāra priekšlikumu augstā līmeņa dialoga paveiktā darba kontrolei izveidot pastāvīgu forumu, lai dalītos pieredzē²⁴. Komisija uzskata, ka šim forumam ir jābūt neformālam, brīvprātīgam un nesaistošam procesam ANO aizgādībā, bet to vadītu valstis un citi attiecīgie dalībnieki, apmainoties ar viedokļiem un pieredzi par migrācijas jautājumiem, kas tieši ietekmē attīstību un norāda uz iespējām, kurās ieguvēji būtu visi migrācijas ķēdes dalībnieki, īpaši izcelsmes valstis.

Pēc Komisijas domām, ziņojumā skartie dažādie jautājumi ir būtiski, lai uzlabotu starptautiskās migrācijas pārvaldi. Tomēr pēc tās domām ierosinātajam forumam būtu lielāka pievienotā vērtība, ja tas savā darbībā galvenokārt varētu pievērsties tiem jautājumiem, ar kuriem saistās reālas iespējas gūt konkrētus panākumus izcelsmes valstu attīstībā, balstoties uz iesaistīto valstu un organizāciju esošo pieredzi, piemēram:

- politikai un rīcībai, lai veicinātu migrantu ieguldījumu to izcelsmes valstu attīstībā, tostarp arī ar naudas pārvedumiem;
- politikai un rīcībai, lai uzlabotu ekonomiskās migrācijas, tostarp arī dienvienu-dienvienu migrācijas pārvaldi, izcelsmes un galamērķa valstu kopīgajās interesēs;
- politikai un rīcībai, lai ierobežotu intelektuālā darbaspēka emigrāciju un veicinātu cirkulāro, pagaidu, sezonas un virtuālo migrāciju;
- politikai un rīcībai, apkarojot nelegālo migrāciju un cilvēku tirdzniecību;

²³ Eiropas konsenss attīstības jomā, 2005. gada novembris.

²⁴ 'Starptautiskā migrācija un attīstība' ģenerālsekretāra ziņojums.

– kā arī iniciatīvām, kas palīdzētu palielināt rīcībspēju šajās dažādajās jomās.

Bez tam Komisija uzskata, ka ir jāpastiprina jau esošie centieni, lai uzlabotu koordināciju starp dažādam ANO aģentūrām un citām starptautiskajām organizācijām, kas ir aktīvas migrācijas pārvaldes jomā. Tālab Komisija apsveic globālās migrācijas grupas ģenerālsēkretāra izveidoto iniciatīvu. Tā cer, ka tiks vienkāršotas institucionālās struktūras, un ka galveno starptautisko organizāciju, kas nodarbojas ar migrācijas jautājumiem, sadarbība būs cieša, regulāra un pārredzama, kā arī, ka tā saņems sīkāku informāciju par šīs grupas lomu un darbību.

4. SECINĀJUMS

Starptautiskā migrācija ir kļuvusi par nozīmīgu tēmu starptautiskās sabiedrības politikas dienaskārtībā un drīzumā šajā situācijā nav paredzamas izmaiņas. Komisija cer, ka ar politiskā dialoga starpniecību un starptautiskajā līmenī apmainoties paraugpraksēm, augstā līmeņa dialogs uzsāks procesu virzienā uz globālo konsensu pa to kā uzlabot saikni starp migrāciju un attīstību. Šajā perspektīvā tā ir gatava uzņemties aktīvu lomu, lai piedalītos augstā līmeņa dialogā un līdzdarbotos ne tikai sarunās, bet arī pasākumu īstenošanā.